

VY JSTE DĚTI ŽENY SVOBODNÉ

Kázání ze soboty 16.5.2020 – br. Michal Balcar

Sestry a bratři v Kristu,

s radostí všichni cítíme, že se podivná doba epidemie blíží ke konci. 6.6. se konečně uvidíme, byť pod rouškami, tady na Londýnské během bohoslužby. Návrat do normálu signalizuje i skutečnost, že toto mé dnešní kázání nebude na téma epidemie. Poprvé do té doby, co začala. Rád bych se totiž vrátil k nepravdělnému cyklu kázání na téma: Obtížné úseky Bible. Ten dnešní mě láká již delší dobu a přiznám se, že jedním z důvodů, proč ho otevírám právě dnes, jsou úkoly sobotní školy věnované čtení Písma. Rád bych totiž s špetkou podvrtné poťouchlosti ukázal na to, že způsoby, jak se Písmo čtlo a čte jsou velmi rozmanité a barevné, a my bychom si neměli nechat vsugerovat, že je jen jeden jediný, kterým nás Boží slovo může zasáhnout.

Text k dnešnímu kázání je totiž alegorickým výkladem Starého zákona. A byť nás, zvláště protestanští teologové, ujišťují, že vlastně o alegorii nejde, tak se mylí, neboť tento termín používá sám text. Všimněte si obratu, který ČEP překládá: Bylo to řečeno obrazně. Právě ono obrazně, zní řecky: *alegoricky*.

Odpovězte mi vy, kteří chcete být pod zákonem: Co slyšíte v zákoně? Čtete tam, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze ženy svobodné. Ten z otrokyně se narodil jen z vůle člověka, ten ze svobodné podle zaslíbení. Je to řečeno obrazně. Ty dvě ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sínaj, která rodí děti do otroctví; to je Hagar. Hagar znamená horu Sínaj v Arábii a odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť žije v otroctví i se svými dětmi. Ale budoucí Jeruzalém je svobodný, a to je naše matka. Vždyť stojí psáno: „Raduj se, neplodná, která nerodiš, jásej a volej, která nemá bolesti, neboť mnoho dětí bude mít osamělá, více než ta, která má muže.“ Vy, bratři, jste dětmi zaslíbení jako Izák. Ale jako tenkrát ten, který se narodil pouze z těla, pronásledoval toho, který se narodil z moci Ducha, tak je tomu i nyní. Co však říká Písmo? „Vyžeň otrokyni i jejího syna, neboť syn otrokyně nebude dědicem spolu se synem svobodné.“ A proto, bratři, nejsme syny otrokyně, nýbrž ženy svobodné. Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho. Galatským 4,21-5,1

My ale dnes nechceme vést odbornou práci na téma přijatelnosti alegorického čtení Písma. Chceme se ptát, jak nás tenhle Pavlův zvláštní výklad starozákonního příběhu, může oslovit.

Ještě než si tuto otázku položíme, chci před závorku vytknout jednu myšlenku. Dovolím si ten text číst bez jakéhokoli antisemitského či antijudaistického ostnu. On se totiž nabízí a my ho jako křesťané máme rádi. “To ti Židé to dělali špatně” je velmi pohodlné čtení, protože neukazuje na nás. My ovšem takhle ten text číst nebudeme.

Oddíl je plný kontrastů. Všimněte si, že proti sobě stojí – Sára a Hagar, dítě pouze z těla a dítě zaslíbení, současný Jeruzalém a budoucí Jeruzalém, ale hlavně svoboda a otrocké jho. Tyto kontrasty podle Pavla ukazují na dva druhy náboženství. Jeden z nich je náboženstvím založeným na otrockém jhu, zaměřenosti do současnosti, lidské kontrole a

symbolicky ho reprezentuje Hagar s Izmaelem. Druhé náboženství je náboženství svobody, zaslíbení, otevřenosti do budoucna a symbolizuje ho Sára s Izákem.

Příběh o slabém muži, který se ocitne mezi dvěma silnými ženami je příběhem natolik nadčasovým, že mu velmi dobře rozumíme i dnes. Abraham měl mít syna, jak mu slíbil Bůh, ale syn ne a ne se narodit. A tak jeho zoufalá žena přijde se zoufalým řešením. Když udělá syna její otrokyni, bude alespoň Abraham syna mít, byť syn nebude její. Vše se zdaří a funguje podle plánu, až do té chvíle, než Hagar vycítí, že by její společenský status – když je teď matkou - měl být vyšší a začne se toho dožadovat. A tak Sára tlačí na Abrahama, aby ji vyhnal. A on jí vyžene, protože chce mít doma klid. Hagar s Izmaelem odejdou do pouště, kde je najde anděl Hospodinův a zachrání.

Tenhle modelový příběh Pavel používá k tomu, aby nám ukázal dvě cesty. Jedna z nich je cestou Hagary a symbolizuje naši neochotu čekat na Boží čas a Boží řešení. Druhá je cestou Sáry a symbolizuje naši vzdát se svého času a svého řešení a čekat na to Boží. Pavel navíc obě cesty spojuje s dalšími zásadními hodnotami – s otroctvím a svobodou. A dělá to vlastně opačně, než bychom čekali. Podle něho vede k svobodě cesta Boží. Tedy cesta, kdy se vzdáme hledání vlastních řešení. Naopak cesta, kdy si vše držíme v rukou, je cesta otrockého jha. To je neintuitivní a přesto v textu zřejmé.

Volba těch cest je na nás. Český ekumenický překlad správně připojuje 1. Verš 5. Kapitoly ještě k našemu oddílu, neboť on je jeho vyvrcholení. Pavel na nás apeluje: Nenechte si na sebe znovu vložít otrocké jho! Ta věta vychází z předpokladu, že otrocké jho jsme na sobě měli a někdo ho z nás sejmul. Kdo? Tu svobodu vám vydobyl Kristus! A stojíme nyní před pokušením, nechat na sebe to jho znovu vložít. Možná po tom dokonce toužíme. Ale Pavel nám ukazuje, že je i jiná cesta. Cesta s Hospodínem, který je jediný, kdo nás nechá opravdu svobodnými. Je to cesta lehčí? Ani náhodou! Ale je to cesta svobody v Kristu.

